

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

P9_TA(2022)0120

Ochrona w UE dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony w UE dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie (2022/2618(RSP))

(2022/C 434/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. i protokoły dodatkowe do niej,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając art. 24 Karty praw podstawowych UE,
- uwzględniając zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 marca 2021 r. zatytułowany „Strategia UE na rzecz praw dziecka” (COM(2021)0142),
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽²⁾,
- uwzględniając plan działania dotyczący Europejskiego filaru praw socjalnych,
- uwzględniając decyzję wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony ⁽³⁾,
- uwzględniając światowe badanie ONZ z lipca 2019 r. na temat dzieci pozbawionych wolności,
- uwzględniając Konwencję ONZ o ograniczaniu bezpieczeństwa z dnia 30 sierpnia 1961 r.,
- uwzględniając Globalne porozumienie ONZ w sprawie uchodźców z 2018 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 maja 2018 r. w sprawie ochrony migrujących dzieci ⁽⁴⁾,
- uwzględniając zalecenie ogólne nr 38 Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie handlu kobietami i dziewczętami w kontekście globalnej migracji,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania seksualnego i prostytucji oraz ich wpływu na równouprawnienie płci ⁽⁵⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 marca 2022 r. zatytułowany „Przyjmowanie osób uciekających przed wojną w Ukrainie: Przygotowanie Europy do zaspokojenia potrzeb” (COM(2022)0131),

⁽¹⁾ Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14.

⁽²⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 94.

⁽³⁾ Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 41 z 6.2.2020, s. 41.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 78.

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

— uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i ataki na ludność ukraińską doprowadziły do ucieczki wielu osób i rodzin z Ukrainy, co przyniosło ogrom cierpienia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w całym regionie;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z najnowszym sprawozdaniem UNICEF-u ⁽⁶⁾ – według danych na 25 marca 2022 r. – od początku wojny Ukrainę opuściło ponad 3,7 mln uchodźców; mając na uwadze, że w nadchodzących tygodniach liczba ta zapewne będzie nadal rosła; mając na uwadze, że według szacunków ONZ od początku wojny prawie 6,5 mln osób zostało wewnętrznie przesiedlonych, a kolejne 12,65 mln ludzi konflikt dotknął bezpośrednio;
- C. mając na uwadze, że według ostatniego sprawozdania UNICEF-u ⁽⁷⁾ uchodźcy uciekający z Ukrainy to w 90 % kobiety i dzieci; mając na uwadze, że prawie połowa uchodźców z Ukrainy jest w wieku szkolnym ⁽⁸⁾; mając na uwadze, że według szacunków UNICEF-u od początku konfliktu ponad 2,5 mln dzieci zostało wewnętrznie przesiedlonych;
- D. mając na uwadze, że od 25 marca 2022 r. sąsiednie kraje zmagają się z ogromnym napływem uchodźców z Ukrainy – ponad 2,2 mln osób uciekło do Polski, ponad 579 000 do Rumunii, ponad 379 000 do Mołdawii, blisko 343 000 na Węgry, a ponad 545 000 do innych krajów ⁽⁹⁾;
- E. mając na uwadze, że – przy tak dużych liczbach – dzieci, zwłaszcza bez opieki, są bardziej narażone na przemoc, nadużycia i wykorzystywanie oraz wzrasta ryzyko, że mogą zginąć i paść ofiarą handlu ludźmi, szczególnie gdy uciekają za granicę;
- F. mając na uwadze, że w placówkach opiekuńczych i internatach w Ukrainie przebywa ponad 100 000 dzieci, z czego połowa z niepełnosprawnościami ⁽¹⁰⁾, a ponad 90 % tych dzieci ma rodziców; mając na uwadze, że według oficjalnych danych w okresie od 24 lutego do początku marca w Ukrainie urodziło się 4 311 dzieci oraz szacuje się, iż na początku kryzysu 265 000 kobiet było w ciąży, a 80 000 z nich ma termin porodu w najbliższych trzech miesiącach;
- G. mając na uwadze, że według Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) w 2021 r. w Ukrainie było co najmniej 35 875 bezpieczeństwa i osób o nieokreślonym obywatelstwie; mając na uwadze, że około 10–20 % Romów mieszkających w Ukrainie (których liczbę szacuje się na 400 000) to bezpieczeństwa lub osoby zagrożone bezpieczeństwem; mając na uwadze doniesienia, według których 55 % dzieci urodzonych w Doniecku i Ługańsku oraz 88 % dzieci urodzonych na Krymie nie ma ukraińskich aktów urodzenia ani dokumentów osobistych, przez co grozi im bezpieczeństwo ⁽¹¹⁾; mając na uwadze, że dzieci w sytuacji przymusowego wysiedlenia są bardziej narażone na bezpieczeństwo ze względu na utrudnioną rejestrację urodzeń w ich kraju pochodzenia lub podczas przesiedleń oraz nieuznanie bezpieczeństwa rodziców; mając na uwadze, że ryzyko to zwiększa się w przypadku dzieci pozbawionych opieki ze względu na przeszkody w dokumentacji i rejestracji, w tym brak dowodów na istnienie więzi rodzinnych;

⁽⁶⁾ UNICEF, „Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3” [Sytuacja w Ukrainie: działania na rzecz uchodźców w sąsiednich krajach – sprawozdanie na temat sytuacji humanitarnej nr 3], 23 marca 2022 r.

⁽⁷⁾ UNICEF, „Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3” [Sytuacja w Ukrainie: działania na rzecz uchodźców w sąsiednich krajach – sprawozdanie na temat sytuacji humanitarnej nr 3], 23 marca 2022 r.

⁽⁸⁾ Komisja Europejska, „Uchodźcy z Ukrainy: wsparcie na rzecz edukacji”, dostępne pod adresem: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-support-education_pl

⁽⁹⁾ UNICEF, „Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3” [Sytuacja w Ukrainie: działania na rzecz uchodźców w sąsiednich krajach – sprawozdanie na temat sytuacji humanitarnej nr 3], 23 marca 2022 r.

⁽¹⁰⁾ Zob. UNICEF, „Unaccompanied and separated children fleeing escalating conflict in Ukraine must be protected” [Dzieci bez opieki i odseparowane od rodziców uciekające przed eskalacją konfliktu w Ukrainie wymagają ochrony], wspólne oświadczenie dyrektora wykonawczej UNICEF-u Catherine Russell i wysokiego komisarza ONZ ds. uchodźców Filippo Grandiego, 7 marca 2022 r., oraz opracowanie organizacji Hope and Homes for Children „The Illusion of Protection: An Analytical Report Based on the Findings of a Comprehensive Study of the Child Protection System in Ukraine” [Iluzja ochrony: sprawozdanie analityczne oparte na ustaleniach kompleksowego badania systemu ochrony dzieci w Ukrainie], 2017 r., dostępne pod adresem: <http://www.openingdoors.eu/the-illusion-of-protection-national-audit-of-the-child-protection-system-in-ukraine>

⁽¹¹⁾ Zob. briefing Europejskiej Sieci na rzecz Bezpieczeństwa, „Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine” [Bezpieczeństwo i osoby zagrożone bezpieczeństwem przesiedlone z Ukrainy], 10 marca 2022 r., i UNHCR, „Stateless Persons” [Bezpieczeństwo], dostępne pod adresem <https://www.unhcr.org/ua/en/stateless-persons>

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

- H. mając na uwadze, że europejska gwarancja dla dzieci jest instrumentem unijnym, który ma na celu zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz walkę z tymi zjawiskami przez zagwarantowanie potrzebującym dzieciom bezpłatnego i skutecznego dostępu do kluczowych usług, takich jak wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem, edukacja i zajęcia w szkole, opieka zdrowotna i co najmniej jeden zdrowy posiłek w każdym dniu zajęć szkolnych, a także skuteczny dostęp dla wszystkich potrzebujących dzieci do zdrowego odżywiania i odpowiednich warunków mieszkaniowych; mając na uwadze, że cele tej gwarancji powinny mieć zastosowanie do wszystkich dzieci w Unii;
- I. mając na uwadze, że w ustawodawstwie krajowym często występują luki, jeśli chodzi o dzieci migrantów i uchodźców, prowadzące do pozostawiania dzieci samym sobie, co może pogłębiać ich zacołanie społeczne i skutkować niepewną sytuacją, a także zwiększać ryzyko marginalizacji, złego traktowania i wykorzystywania;
- J. mając na uwadze, że dzieci dorastające w niedostatku i w niepewnej sytuacji rodzinnej z większym prawdopodobieństwem doświadczą ubóstwa i wykluczenia społecznego, co niesie daleko idące konsekwencje dla ich rozwoju i późniejszego dorosłego życia i utrwała błędne koło ubóstwa międzypokoleniowego; mając na uwadze, że problem ubóstwa i wykluczenia społecznego najlepiej rozwiązać za pomocą kompleksowych strategii politycznych o ograniczonym zastosowaniu, ale szerokim zasięgu, skierowanych nie tylko do dzieci, lecz także ich rodzin i społeczności, oraz poprzez priorytetowe traktowanie inwestycji w tworzenie nowych możliwości i rozwiązań; mając na uwadze, że w poszukiwaniu rozwiązań trzeba zaangażować wszystkie grupy społeczeństwa, władze lokalne, regionalne, krajowe i europejskie oraz społeczeństwo obywatelskie;
- K. mając na uwadze, że organizacje międzynarodowe uznały ubóstwo dzieci za potencjalną przyczynę i konsekwencję naruszeń praw dziecka ze względu na to, jak wpływa ono na możliwość korzystania przez dzieci z przysługujących im praw oraz z powodu nieprzestrzegania tych praw;
- L. mając na uwadze, że w wyniku ostrzału rosyjskiego zniszczono jak dotąd 378 instytucji szkolnictwa średniego i wyższego w Ukrainie ⁽¹²⁾;
- M. mając na uwadze, że zapewnienie integracji dzieci i młodzieży w strukturach opiekuńczych i edukacyjnych powinno pozostać priorytetem UE i jej państw członkowskich;
- N. mając na uwadze, że w kontekście konfliktu dochodzi do poważnych naruszeń wobec dzieci, w tym dzieci zatrzymanych; mając na uwadze, że potrzebne jest skuteczne i kompleksowe podejście do krótko-, średnio- i długoterminowego wpływu konfliktów zbrojnych na dzieci poprzez wykorzystanie szeregu narzędzi, którymi dysponuje UE, w tym nowych i ulepszonych wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych;
- O. mając na uwadze, że dziewczęta są szczególnie zagrożone w czasie kryzysu humanitarnego i przesiedleńczego, ponieważ nadal w nieproporcjonalnie dużym stopniu są ofiarami dyskryminacji ze względu na normy płciowe i przemocy uwarunkowanej płcią;
- P. mając na uwadze, że dzieci stanowią połowę uchodźców uciekających z Ukrainy do Mołdawii;
1. z zadowoleniem przyjmuje publikację komunikatu Komisji z dnia 23 marca 2022 r. zatytułowanego „Przyjmowanie osób uciekających przed wojną w Ukrainie: Przygotowanie Europy do zaspokojenia potrzeb”, wytyczne operacyjne dotyczące wdrażania decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 ⁽¹³⁾ oraz 10-punktowy plan na rzecz ścisłej koordynacji europejskiej w zakresie przyjmowania uchodźców z Ukrainy;
 2. przypomina, że UE i wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję ONZ o prawach dziecka i w związku z tym są zobowiązane do przestrzegania, ochrony i realizacji praw w niej ustanowionych; podkreśla, że zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka we wszystkich decyzjach dotyczących dzieci należy zawsze uwzględniać przede wszystkim dobro dziecka;

⁽¹²⁾ Kyiv School of Economics, „Direct damage caused to Ukraine's infrastructure during the war has already reached almost \$63 billion. Global economic losses are about \$543-600 billion” [Wartość bezpośrednich strat w ukraińskiej infrastrukturze podczas wojny sięgnęła prawie 63 mld USD. Ogólne straty gospodarcze wynoszą ok. 543–600 mld USD], dostępne pod adresem <https://kse.ua/about-the-school/news/zbitki-naneseni-infrastrukturi-ukrayini-v-hodi-viyni-skladayut-mayzhe-63-mlrd/>

⁽¹³⁾ Dz.U. C 126 I z 21.3.2022, s. 1.

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

3. wzywa państwa członkowskie, aby traktowały każdego dziecko szukające schronienia przede wszystkim jako dziecko, niezależnie od jego pochodzenia społecznego lub etnicznego, płci, orientacji seksualnej, zdolności, obywatelstwa lub statusu migracyjnego;
4. wzywa do stworzenia bezpiecznych przejść i korytarzy humanitarnych dla dzieci uciekających przed konfliktem, zarówno tych, które są pozbawione opieki, jak i tych z rodzinami, a także do zapewnienia pilnej pomocy dzieciom wewnątrznie przesiedlonym, pozostawionym na otoczonych obszarach lub niezdolnym do ich opuszczenia;
5. przypomina o znaczeniu strategii UE na rzecz praw dziecka, gwarancji dla dzieci, strategii UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi, strategii UE na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030, a także wszystkich istniejących instrumentów prawnych UE, w tym dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony⁽¹⁴⁾, we wspieraniu państw członkowskich w zaspokajaniu szczególnych potrzeb dzieci uciekających przed wojną;
6. podkreśla znaczenie wymiany informacji między państwami członkowskimi w pełnej zgodności z przepisami o ochronie danych oraz tego, aby państwa członkowskie wzajemnie uznawały między sobą rejestrację osób;
7. podkreśla, że każde dziecko ma prawo do ochrony przed przemocą, wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem oraz że państwa członkowskie UE muszą zapewnić środki zapobiegawcze, w szczególności w odniesieniu do dzieci zagrożonych handlem ludźmi i uprowadzeniem, a także wsparcie dla dzieci, które były narażone na przemoc i traumę; przypomina, że dzieci w środowisku rodzinnym są na ogół bezpieczniejsze i mają lepszą opiekę, w związku z czym apeluje o większe wsparcie dla rodzin i działań na rzecz ich łączenia; przypomina, że w każdym przypadku należy zawsze ocenić dobro dziecka; apeluje również o udzielenie wsparcia osobom, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć;
8. wzywa Komisję, aby pomogła sąsiednim krajom w stworzeniu odpowiednich i bezpiecznych przestrzeni przyjaznych dziecku bezpośrednio przy granicy, w których będą obecni funkcjonariusze ds. ochrony dzieci, takich jak centra Blue Dot tworzone przez UNICEF i UNHCR;
9. zdecydowanie zaleca obecność i dostępność na granicy urzędników ds. ochrony dzieci i innych służb o krytycznym znaczeniu w celu zidentyfikowania podatności tych dzieci na zagrożenia, w szczególności poprzez dokładne ustalenie i zarejestrowanie obywatelstwa dziecka, jego bezpieczeństwa lub ryzyka bezpieczeństwa w chwili przybycia oraz skierowanie go do odpowiednich usług, w tym wsparcia psychospołecznego, opieki zdrowotnej nad matkami, ochrony przed przemocą ze względu na płeć, poszukiwania rodzin i wsparcia w ich łączeniu, a także w celu zapewnienia odpowiedniego przekazania do krajowych systemów ochrony dzieci, tak aby w pełni udostępnić dzieciom wszystkie podstawowe usługi i odpowiednią opiekę zgodnie z międzynarodowymi normami ochrony dzieci;
10. wzywa wszystkie strony do ścisłej współpracy z władzami ukraińskimi w celu przyspieszenia ewakuacji dzieci przebywających w placówkach opieki i dzieci wymagających opieki medycznej oraz do dopilnowania, aby kierowano je do odpowiednich ośrodków opieki środowiskowej lub rodzinnej w państwach członkowskich, aby mogły uzyskać odpowiednią opiekę;
11. podkreśla, że ewakuacje powinny zawsze odbywać się z poszanowaniem specjalnych środków uwzględniających dobro dziecka oraz za zgodą ich rodziców lub opiekunów;
12. podkreśla, jak ważne jest wdrożenie strategii UE mającej zintensyfikować działania humanitarne w terenie w celu ratowania rodzin i dzieci, w szczególności dzieci w trudnej sytuacji, w tym dzieci ze środowisk w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, dzieci w placówkach opiekuńczych i w rodzinnej pieczy zastępczej, dzieci w szpitalach, a także dzieci z niepełnosprawnościami, sierot i dzieci bez opieki, zwłaszcza w strefach walki;
13. wyraża zaniepokojenie doniesieniami o dalszym przetrzymywaniu w ośrodkach detencyjnych dla imigrantów w Ukrainie młodych ludzi, którzy są narażeni na zwiększone ryzyko w związku z działaniami wojennymi; wzywa Komisję do współpracy z władzami ukraińskimi, aby umożliwić uwolnienie młodych migrantów i osób ubiegających się o azyl zatrzymanych w ośrodkach detencyjnych dla imigrantów w Ukrainie oraz ułatwić ich bezpieczną ewakuację;

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12.

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

14. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą utworzenia platformy solidarności służącej wymianie informacji na temat zdolności przyjmowania w państwach członkowskich oraz liczby osób korzystających z tymczasowej ochrony na ich terytorium;
15. podkreśla znaczenie ścisłej współpracy z władzami ukraińskimi oraz odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i pozarządowymi w celu rejestrowania i identyfikowania dzieci, które przybywają do UE z placówek opieki instytucjonalnej na Ukrainie, w celu zapobiegania handlowi dziećmi, nielegalnym adopcjom i innym możliwym nadużyciom, przy pełnym poszanowaniu unijnych standardów ochrony danych; podkreśla, jak ważne jest monitorowanie dobrostanu i miejsca pobytu tych dzieci, które znajdują się w UE;
16. wzywa do natychmiastowego włączenia dzieci pozbawionych opieki i odseparowanych od rodziców oraz dzieci z placówek opieki instytucjonalnej w Ukrainie do systemów monitorowania usług socjalnych i usług ochrony dzieci w przyjmujących państwach członkowskich, aby ułatwić łączenie rodzin, jeżeli jest to w najlepszym interesie dziecka, oraz aby nadzorować świadczenie opieki w celu zapewnienia im bezpieczeństwa i ochrony;
17. podkreśla znaczenie gromadzenia zdezagregowanych danych zgodnie z unijnymi standardami ochrony danych w celu zidentyfikowania grup szczególnie wrażliwych pochodzących z Ukrainy, w tym między innymi: dzieci objętych opieką instytucjonalną, dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze społeczności romskich, dzieci nieposiadających dokumentów i innych dzieci nieukraińskich, dzieci będących bezpaństwowcami i zagrożonych bezpaństwowością, aby określić potrzeby poszczególnych grup i zapewnić wsparcie w poszukiwaniu dzieci pozbawionych opieki, kobiet i ofiar handlu ludźmi i łączeniu ich z krewnymi;
18. odnotowuje unijną platformę rejestracji, która ma umożliwić państwom członkowskim wymianę informacji w celu zapewnienia, aby osoby objęte tymczasową lub odpowiednią ochroną na mocy prawa krajowego mogły skutecznie korzystać ze swoich praw we wszystkich państwach członkowskich, przy jednoczesnym ograniczeniu ewentualnych nadużyć;
19. wzywa sąsiednie państwa członkowskie do dostarczenia dzieciom informacji przyjaznych dzieciom, w zrozumiałym dla nich języku, na temat ich sytuacji, praw oraz ryzyka, jakie może je spotkać w związku z handlem ludźmi i innymi formami wyzysku; podkreśla, że informacje przekazywane dorosłym powinny zawierać specjalne fragmenty poświęcone handlowi dziećmi, aby ostrzegać opiekunów i ułatwiać udzielanie dostosowanego do potrzeb wsparcia;

Warunki przyjmowania i dzieci wymagające szczególnego traktowania

20. podkreśla, że dzieci mają prawo i wrodzoną potrzebę bycia blisko rodziców lub stałego opiekuna; podkreśla, jak ważne jest, by nie rozdzielać rodzeństwa, a tym samym jak ważne jest przyjmowanie dzieci pozbawionych opieki w placówkach rodzinnych i środowiskowych, by umożliwić wszystkim dzieciom dorastanie nie w instytucjach, lecz w rodzinach i społecznościach, co pozwoli uniknąć niepotrzebnego rozdzielania rodzin; podkreśla, że w przypadku dzieci pozbawionych opieki priorytetem powinna być opieka zastępcza lub inna opieka środowiskowa, a jeśli nie jest to możliwe, dzieci powinny być umieszczane w innych placówkach niż osoby dorosłe;
21. wzywa państwa członkowskie do zadbania o szybkie wyznaczenie opiekuna dla wszystkich dzieci pozbawionych opieki po przybyciu do pierwszego kraju, niezależnie od ich narodowości lub statusu imigracyjnego, oraz do dopilnowania, by wszystkie informacje udzielane przez opiekuna były przekazywane w sposób przyjazny dla dziecka; w związku z tym jest zdania, że sąsiadujące państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać istniejącą europejską sieć opieki, a w przypadku gdy opiekunowie nie są dostępni w krajach przyjmujących, zdecydowanie zaleca wyznaczenie tymczasowych opiekunów w kontekście transgranicznym, aby zapewnić właściwe przekazanie obowiązków krajowym systemom ochrony dzieci;
22. wzywa do udostępnienia środków finansowych na świadczenie podstawowych i ratujących życie usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz natychmiastowych usług dla ofiar przemocy ze względu na płeć, zgodnie z Minimalnym Początkowym Pakietem Usług (MISP), w celu zapobiegania konsekwencjom przemocy seksualnej i radzenia sobie z nimi, ograniczania przenoszenia HIV, zapobiegania nadmiernej zachorowalności i umieralności matek i noworodków oraz planowania kompleksowych usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego; wzywa do natychmiastowego ułatwienia transgranicznego dostępu do opieki w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego lub tranzytu do innych państw członkowskich UE tam, gdzie jest to konieczne, w celu przezwyciężenia poważnych ograniczeń w państwach członkowskich tranzytu i przyjmujących uchodźców oraz zapewnienia dzieciom i młodzieży uciekającym z Ukrainy dostępu do kompleksowych usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz produktów sanitarnych;

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

23. podkreśla znaczenie społeczności lokalnych i gmin oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego na pierwszej linii w zakresie przyjmowania i zakwaterowania dzieci i młodzieży oraz zapewniania im dostępu do edukacji; w związku z tym wzywa Komisję, by ułatwiła społecznościom lokalnym i gminom dostęp do istniejących funduszy UE;
24. pochwała i docenia zasadniczą rolę społeczeństwa obywatelskiego w przyjmowaniu, zakwaterowaniu, świadczeniu pomocy humanitarnej i prawnej oraz integracji społecznej dzieci i młodzieży uciekających przed wojną; przypomina, że władze nie mogą polegać wyłącznie na obywatelach i organizacjach społeczeństwa obywatelskiego w zakresie organizacji przyjmowania i ochrony dzieci uciekających z Ukrainy; podkreśla znaczenie nadzoru ze strony władz państw członkowskich nad przyjmowaniem dzieci pozbawionych opieki;
25. wzywa Komisję do pomocy we wzmocnieniu systemów ochrony dzieci w krajach przyjmujących w celu poprawy wsparcia psychologicznego i dostępu do podstawowych usług, takich jak edukacja i zdrowie, dla dzieci uciekających z Ukrainy, na równi z dziećmi z krajów przyjmujących, oraz do ustanowienia mechanizmów relokacji, w ramach których priorytetem będzie łączenie rodzin i relokacja dzieci wymagających szczególnego traktowania oraz innych dzieci w celu zmniejszenia presji na kraje sąsiednie;
26. podkreśla potrzebę wspierania systemów opieki zdrowotnej krajów przyjmujących w celu zapewnienia ciągłości opieki nad dziećmi i młodzieżą uciekającymi z Ukrainy, zwłaszcza poprzez dostarczanie podstawowych leków, takich jak leki dla pacjentów z HIV, rakiem i rzadkimi chorobami; wzywa państwa członkowskie do skoordynowania wysiłków z UNICEF-em i Światową Organizacją Zdrowia w celu zapewnienia dzieciom i młodzieży uciekającym z Ukrainy szczepień przeciwko podstawowym chorobom, w tym przeciwko polio, odrze i COVID-19;
27. przypomina, że UE i wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję ONZ o prawach dziecka i w związku z tym są zobowiązane do przestrzegania, ochrony i realizacji praw w niej ustanowionych; wzywa państwa członkowskie do podjęcia konkretnych działań w celu odpowiedniego zaspokojenia potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w tym zapewnienia im odpowiednich warunków i stałej opieki ze strony zweryfikowanych opiekunów;
28. podkreśla, że należy zadbać o uwzględnienie potrzeb dzieci i młodzieży LGBTIQ+, zwłaszcza poprzez zapewnienie bezpiecznych i odpowiednich rozwiązań w zakresie przyjmowania i opieki oraz dopilnowanie, by na przejściach granicznych nie dochodziło do dyskryminacji; zwraca uwagę na szczególne trudności, jakie napotykają kobiety transpłciowe i tężowe rodziny podczas przekraczania granic; podkreśla, że dzieciom par tej samej płci grozi rozłąka z jednym lub obojgiem rodziców; zwraca się do państw członkowskich o uwzględnienie faktycznych związków partnerskich i rodzin przy wdrażaniu dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony;
29. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą utworzenia mechanizmu solidarności w zakresie wewnątrzunijnych transferów medycznych uchodźców i przesiedleńców z państw członkowskich graniczących z Ukrainą, w tym dzieci i młodzieży potrzebujących natychmiastowego leczenia ratującego życie i terapii;
30. wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia istniejącego wspólnego europejskiego numeru interwencyjnego w sprawie zaginionych dzieci (116 000) oraz europejskiego numeru interwencyjnego zapewniającego bezpłatną pomoc psychologiczną dla dzieci i młodzieży uciekających z Ukrainy (116 111); podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi w ramach numeru interwencyjnego 116 000 oraz wzmocnienia działań transgranicznych mających na celu identyfikację i odnajdywanie zaginionych dzieci;

Łączenie rodzin

31. wzywa państwa członkowskie do zarządzania przypadkami wszystkich dzieci, które uciekły z Ukrainy i tymczasowo znajdują się pod ich opieką, w celu ułatwienia łączenia rodzin, w tym poprzez zadbanie, aby władze regularnie i w pełnej zgodności z unijnymi standardami ochrony danych sprawdzały istniejące bazy danych, w tym te, które gromadzą informacje o zaginionych dzieciach; podkreśla, że jeśli fizyczne połączenie nie jest natychmiast możliwe, należy podtrzymywać kontakt lub jak najszybciej ponownie go nawiązać, w tym z rodzeństwem lub dalszą rodziną; uważa, że środki te muszą obejmować solidne mechanizmy ochrony i sprawozdawczości, w tym wskazówki dla służb oraz odsyłanie i zapytania do krajowych systemów zarządzania sprawami dotyczącymi ochrony dzieci;

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

32. wzywa państwa członkowskie do wstrzymania adopcji dzieci, aby uniknąć dalszego lub stałego oddzielania dzieci od rodziców i rodzin wbrew ich najlepszym interesom;

Relokacja

33. wzywa do promowania mechanizmów relokacji, w tym bezpiecznego, szybkiego i skoordynowanego transportu przez terytoria państw członkowskich dzieci i ich rodzin już przebywających w sąsiednich państwach członkowskich, zwłaszcza dzieci pozbawionych opieki i dzieci z niepełnosprawnościami, które wymagają szczególnej uwagi, w ścisłej współpracy z władzami ukraińskimi i ukraińskimi służbami konsularnymi w UE, gdy jest to konieczne ze względów zdrowotnych;

34. wzywa Komisję do udzielenia pomocy sąsiednim państwom członkowskim w przeprowadzaniu indywidualnych ocen najlepszego zabezpieczenia interesów dzieci, a w przypadku gdy towarzyszy im osoba dorosła – niezależnie od tego, czy jest to członek rodziny, krewny czy prywatny sponsor – do zapewnienia odpowiedniego systemu weryfikacji rodzin przyjmujących w celu zapewnienia ochrony dzieciom i zagwarantowania, że są one bezpiecznie przekazywane rodzinom przyjmującym;

Integracja

35. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skoordynowanego podejścia w programowaniu i wdrażaniu funduszy UE oraz do zagwarantowania, że finansowanie UE zapewni szybką i bezpośrednią reakcję podmiotów świadczących usługi wsparcia w najbardziej dotkniętych krajach, w tym społeczeństwa obywatelskiego i organizacji międzynarodowych; wzywa ponadto państwa członkowskie, by przyspieszyły wdrażanie takich środków i przeznaczyły na nie wszelkie możliwe zasoby krajowe, uzupełnione funduszami UE, takimi jak Europejski Fundusz Społeczny Plus, Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, InvestEU, Erasmus+, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz Program UE dla zdrowia, tak by zapewnić uchodźcom integrację społeczno-gospodarczą, równy dostęp do wysokiej jakości miejsc pracy, edukacji, szkoleń i opieki oraz ochronę przed ubóstwem dzieci i wykluczeniem społecznym; przypomina, że aby uzyskać dostęp do funduszu, państwa członkowskie muszą uwzględnić specjalne środki inwestowania w dzieci i młodzież w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z filarem Next Generation RRF oraz działaniami polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE); wzywa Komisję i Radę, by w razie potrzeby zapewniły dodatkowe środki;

36. uznaje wyzwania, przed jakimi stoją państwa członkowskie, jeśli chodzi o włączanie osób uczących się do systemów kształcenia i szkolenia; wzywa państwa członkowskie do szybkiego włączenia osób uczących się w każdym wieku do głównego nurtu formalnych, nieformalnych i pozaformalnych struktur nauczania oraz do zapewnienia specjalistycznego wsparcia edukacyjnego osobom o dodatkowych potrzebach, w tym dzieciom ze społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, aby ograniczyć liczbę osób przedwcześnie kończących naukę i uniknąć segregacji w edukacji, co prowadzi do wykluczenia społecznego i dyskryminacji; przyznaje, że bariery językowe mogą utrudniać zapisywanie się do szkół i osiąganie w nich wyników przez dzieci uciekające z Ukrainy; wzywa zatem Komisję do wspierania władz krajowych państw członkowskich w zapewnianiu bezpłatnych tłumaczeń ustnych, specjalnych kursów językowych i innych specjalnych programów służących zatrudnianiu ukraińskich nauczycieli, a także nauczycieli mówiących po ukraińsku lub w odpowiednich językach mniejszości;

37. przyznaje, że narzędzia cyfrowe mogą stanowić bardzo użyteczne, elastyczne i dostosowane do potrzeb środki, które zapewniają na czas ciągłość kształcenia i dodatkowe wsparcie dla dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz powinny być w pełni zgodne ze standardami ochrony danych; wzywa Komisję do jak najlepszego wykorzystania istniejących cyfrowych narzędzi i sprzętu edukacyjnego, zwłaszcza tych opracowanych w Ukrainie, aby zapewnić wszystkim dzieciom możliwość kontynuowania nauki; przypomina jednak, że powinny one stanowić uzupełnienie struktur fizycznych, i podkreśla, że kształcenie bezpośrednie ma kluczowe znaczenie, zwłaszcza w obecnej sytuacji, gdy dzieci i młodzież wymagają dodatkowego wsparcia psychospołecznego; wzywa do skoordynowanego wsparcia krajów przyjmujących w celu zwiększenia dostępu do odpowiedniej opieki psychologicznej ze strony ekspertów potrafiących postępować z przypadkami traumy wojennej; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do wspierania nauczycieli, szkoleniowców i innych pracowników oświaty pracujących ze strauumatyzowanymi dziećmi;

38. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą rozszerzenia platformy School Education Gateway, aby pomóc państwom członkowskim w rozpoczęciu wymiany doświadczeń i określeniu, co jest potrzebne do kontynuowania edukacji dzieci przesiedlonych, jako punktu kompleksowej obsługi koordynującego materiały edukacyjne między Ukrainą a państwami członkowskimi w języku osoby uczącej się; podkreśla potrzebę wykorzystania potencjału ukraińskich nauczycieli spośród osób nowo przybyłych do Europy;

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

39. podkreśla potrzebę uznawania dyplomów, kwalifikacji i okresów nauki, w tym w przypadku pedagogów i pracowników służby zdrowia, ponieważ mają one zasadnicze znaczenie dla płynnej integracji dzieci i młodzieży uciekających z Ukrainy w nowym środowisku; w świetle obecnych okoliczności wzywa państwa członkowskie do wykazania się elastycznością w przypadkach, gdy brakuje dokumentów administracyjnych, oraz do opracowania innowacyjnych i pragmatycznych sposobów postępowania, łączących zarówno opcje cyfrowe, jak i papierowe;

40. wzywa Komisję do ścisłego monitorowania środków podejmowanych w celu zaspokojenia potrzeb edukacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży uciekających z Ukrainy, przy jak najlepszym wykorzystaniu gromadzenia danych zagregowanych i zapewnieniu pełnej zgodności z unijnymi standardami ochrony danych;

41. z zadowoleniem przyjmuje pierwsze próby Komisji mające na celu ułatwienie dostosowania istniejących programów finansowania UE do wspierania młodych ludzi, w szczególności programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, oraz nalega, by starania te kontynuowano lub zwiększano w zależności od rozwoju sytuacji i tak długo, jak będzie to konieczne; podkreśla, że w ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży wszyscy młodzi ludzie w wieku od 15 lat powinni otrzymać ofertę zatrudnienia, kształcenia, stażu lub praktyki zawodowej w ciągu czterech miesięcy od utraty pracy lub zakończenia kształcenia formalnego; wzywa ponadto państwa członkowskie, aby wdrożyły wzmocnioną gwarancję dla młodzieży w celu dopilnowania ofert wysokiej jakości, w tym zapewnienia sprawiedliwego wynagrodzenia i dostępu do ochrony socjalnej, zakazania nadużywania nietypowych umów oraz zadbania o środowisko pracy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;

42. podkreśla rolę sportu w procesie integracji uchodźców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, i wzywa państwa członkowskie do ułatwienia dzieciom i młodzieży dostępu do zajęć i zawodów sportowych, które pomogą im poprawić samopoczucie psychiczne, przezwyciężyć traumę, przystosować się do nowego środowiska i stworzyć więzi ze społecznościami przyjmującymi;

43. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki niektórych krajów na rzecz udostępnienia specjalnych funduszy na stypendia dla ukraińskich studentów i wzywa do wspólnych europejskich działań w tym zakresie; podkreśla, jak ważne jest, by wszyscy studenci uciekający z Ukrainy, w tym studenci międzynarodowi, mogli skorzystać z takich funduszy i ukończyć studia, ponieważ oni także znajdują się w sytuacji nadzwyczajnej; podkreśla znaczenie wspierania wszystkich dzieci i młodzieży;

44. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o kontynuację i przyjęcie spójnego podejścia w celu sprostania obecnym i przyszłym wyzwaniom związanym z wojną w Ukrainie oraz o niezapominanie o wnioskach wyciągniętych z reakcji na tę wojnę, lecz o działanie zgodnie z nimi, w tym poprzez stosowanie i wdrażanie dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony, w celu zapewnienia dostępu do ochrony uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl niezależnie od ich pochodzenia;

45. wzywa państwa członkowskie, a w szczególności krajowych koordynatorów UE w ramach europejskiej gwarancji dla dzieci, do zapewnienia dzieciom uciekającym z Ukrainy dostępu do bezpłatnych, skutecznych i dobrej jakości usług na równi z innymi dziećmi w krajach przyjmujących, zgodnie z zaleceniem dotyczącym zapewnienia zintegrowanych środków krajowych i uwzględnienia specyficznych niekorzystnych warunków; podkreśla, że kryzys związany z COVID-19 i napływ uchodźców w wyniku wojny w Ukrainie mogą pogorszyć sytuację dzieci zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym lub dzieci, które potrzebują dostępu do opieki dobrej jakości; w związku z tym wzywa państwa członkowskie i Komisję do pilnego zwiększenia finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci o specjalny budżet w wysokości co najmniej 20 mld EUR w celu zwalczania ubóstwa, które dotyka dzieci i ich rodziny, oraz przyczynienia się do realizacji celu, jakim jest zmniejszenie ubóstwa o co najmniej 15 mln do 2030 r., w tym o co najmniej 5 mln dzieci we wszystkich państwach członkowskich do 2030 r.; wzywa w związku z tym wszystkie państwa członkowskie, by przeznaczyły więcej niż minimum 5 % środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach zarządzania dzielonego na działania wspierające w europejskiej gwarancji dla dzieci;

46. w tym kontekście wzywa państwa członkowskie do zwiększenia inwestycji w trwałe i wysokiej jakości miejsca pracy oraz wsparcie społeczne dla młodzieży i rodziców, a także do wdrożenia ukierunkowanej polityki zatrudnienia, która zapewni godny poziom życia, sprawiedliwe wynagrodzenie i warunki pracy, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, rynek pracy sprzyjający włączeniu społecznemu i większe szanse na zatrudnienie, w tym kształcenie i szkolenie zawodowe; podkreśla, że należy wprowadzić bezpłatną opiekę nad małymi dziećmi, aby ułatwić udział rodziców – zwłaszcza kobiet – w rynku pracy oraz wspierać rozwój społeczny dzieci; podkreśla potrzebę ścisłej współpracy z krajowymi i europejskimi związkami zawodowymi w celu wspierania wszystkich osób uciekających z Ukrainy w korzystaniu z praw pracowniczych i społecznych w państwach członkowskich;

Czwartek, 7 kwietnia 2022 r.

47. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiedniego i bezpiecznego zakwaterowania wszystkim osobom uciekającym z Ukrainy; wzywa państwa członkowskie do priorytetowego potraktowania kwestii zapewnienia stałego mieszkania dzieciom i ich rodzinom zagrożonym bezdomnością oraz do uwzględnienia w krajowych planach działania w ramach gwarancji dla dzieci rozwiązań mieszkaniowych dla dzieci doświadczających bezdomności i poważnego wykluczenia mieszkaniowego; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by wszystkie dzieci i młodzi ludzie uciekający z Ukrainy mieli dostęp do bieżącej wody, urządzeń sanitarnych i higieny osobistej, zarówno w domu, jak i w szkole;

o

o o

48. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
